

מסורת הש"ס

16 פסחים נט. ונחיש לו:
ממנה פסח. 17 לקמן 18:
[ולכן טעם]. 18 לקמן 22:
ונחיש לה. 19 לקמן 22:
20 לקמן 22: 1 ו-2 מורה.
21 ועי' מ"י שנתרם ארבעים
יט ארבעין יללף.

תורה אור השלם

1. ובהעלה אהרן את
גדת בין הערבים וקטירתה
קטרת תמיד לפני יי
לדרישה: שמת ל ח
2. כאהל מועד מרחץ
לפניה אשר על הגדת
יערך אתו אהרן ובניו
מערב עד בטר לפני ת חזק
ועלם לדרגת מתא בני
יעשה: שמת בו בני
3. ושעיר עזים אחד
לקחתי לך על עלת
ההמון ועשה ונסכו:
כבודו כח טו

גליון הש"ס

תוב' ד"ה אימא סיפא וי"ל
ירמא ר' יוחנן ק"ל לפי
למא ל"ל דלמי ל"א כר"פ
רש"י וסיפא רבנן ומיעוט
למ"ס לא כפשוטו ל"א
למיעוט המערה מנחה דל"א
תמלא ל"א לט"י דר"ס
כאלה שאלו דהא בלחה
משנה עמיה חריקת דס קודם
דשון מנחה הפנימי והמנחה
ול"א ל"א טו ק:

הגהות הב"ח

(6) נ"פ יהוה מלא:
(3) רש"י ד"ה אפלויה
דמוכה נגד:

הגהות מדר"ב

רנשבורג
14 ע"י ד"ה ד"ה כ"ה אחר
ל"ק: סדר יומא אפרס יומא
15 נמקח חטת וכו' וי"ב
ז"ל ויחלו:

מוסף רש"י

הובא בסוף המסכת

תוס' ישנים

אין לך פניה מועד ועד
בקר אלף וז' נגד. ט"
שינוי לאחר חתה כל
אמרם ומתחיל פירק ה"י
ומתחיל שם ל"א ה"ה
ומשני ל"א ומתחיל שם
טעם. 1 אלא מלך דלמך ל"א
אמר ל"א ענבתה פנים
קטרת אלף פסח מאשר
נרות וליהיה אלף למחר
היה נמי בלמדים ומתחיל:
תן לה מיתה. ט" כקונטרס
ש' נמלך על שם שם
שערו פתחים ואלו יומי יומי
וגמס' רבי'א תב שגליל
תמו ה' טוין פסחיל ענת
ויבלי ענת פסחיל ויהיו
לשן לן מן מיתה משת
כשלתה היו פסחיל פסחיל
ורבי'א ה"ה ר"ה אחרון
פסחיל'ו ר' שמואל בר רב
יחנן כ"ה משתה בקופת
טעם ח"י לול כל נר א"ר
מתח ח"י לול כל נר א"ר
אין מן ה"ה ל"א שנת כל"א

שבעת ימים פרק ראשון יומא

מו.

עין משפט
גר מוצה

16 א מ"י פ"ג מהלכות
מקדוה ל"א:
17 ב מ"י פ"ג מהלכות
עבודת יוה"כ ל"א:
18 ג ד מ"י פ"ג מהל'
עבודת יוה"כ ל"א:

רבינו הגנאל

רב פפא אמר לא קשיא
ילא תיבא בקטרת מפסיק
להו. אלא כולי עלמא
כרס התמיד מפסיק להו,
ופתוחין דהבא רבנן, דתנן
מקדוה אחר כך מטיב,
ופסי' לאבא שאלו דמי
מטיב אחר כך מקטרת, איי
והתנן בפרק שאחר הפיי
מלשן מנחה הפנימי והמנחה
שאלו פסחיל ליה לקמן פרק
אמר להם הממונה (דף נ"ג). גבי א"בי מסדר
מערכה ואלילא דלמא שאלו דקמין
מונח הפנימי קודם להטנת חמון
מונח הפנימי קודם להטנת חמון
וליהיב' את הגירות אחאן
ליבנן. אפר רב מטיב
ירשא וסיפא [רבנן] ופסי'
לאבא שאלו [אוקסיא] ליה
לאספקותיה בקטרת, דאי
פ"ד בקטרת מפסיק ליה
קמי' בפרק הראשון מקדוה
ופסיליה הטבת שתי נרות
ועדיין לא שנת הטבת ה'
נרות שהן קודם לקטרת
אבל בפרק שאחריו, אלא
ירשא וסיפא רבנן ומיעוט
אבא שאלו. ואבי אמר לך
לעולם מתי' כולה רבנן
ובקטרת מפסיק להו, והא
הוראה בלבד קמי' פסחיל
גדול הוא מקדוה [ומקטרת]
והוא מטיב, וסודרים אחר
כך שנתה אחר, בפרק
השני שנה מטיב ה' נרות
ומקטרת, ובפרק השלישי שנת
מקטרת ופסיליה הטבת ה'
נרות. טעם בא לו לקרן
מזרחית צפונית נתון מזרחית
צפונית מערבית נתון מזרחית
צפונית מערבית נתון דרום.
מא טעמי דכתוב ושעיר
עולה אחד לחטאת לה: עשה
עולת התמיד יעשה, עשה
מעשה חטאת בעולת התמיד
קמי' רחמנא, לפיכך צריך
בה לעשות מעשה עולה
ופעשה חטאת. הא כיצד
נתן בחזרו של קרן מזרחית
צפונית אחת ונתחטאת ה'
שתיים שכן מעשה החטאת
כל הואא הנתנת בחזרו
של קרן כשתי' החזאות
היא חשובה, דרין העולה
שתיים בחזרו של קרן
ונחשבות ארבע, והחטאת
דנה ארבעה מתוח על
ארבע קרנות, לפיכך אחר
כך נתון שתיים שתיים שתיים,
אחת מערבית ואחת דרום.
כמעשה חטאת. וא"כ שם
החטאת נורק למעלה מחזו
של מנחה ודעה ה"ה
נורק למטה מחזו של
מנחה, כרנתן במרחק סרן
ג' וחזו של סיקרא חזונו
באמצע להבדיל בין דמי
העליונים לדמים התחתונים.
עולת התמיד כל דמי
לפניה היו נורקים, כי
לא מצאו דמי בהבה
אחת חציה לפניה וחציה
למפלה. ואצי"פ חזונו
המנחה העולה לחטאת, נתי
הדיקשה חלק בהזאות,
להבדיל עוד מקטרת למעלה
וסקתה לטהר לא מצאו
ואקשיין לו והתנן היה משעיר
מס דם וכן משעיר
אחת למעלה ושבע למטה

בעידן הטבה תהא מקטר קטורת. תימה לי אמאי לא קאמר
נהיטיו את הגרות היינו חמש גרות ואחר כך יקטיר
דקטורת מפסיק להו ויש לומר משום דדרשין לקמן פ"ג (דף נ"ג):
בבקר בבקר נהיטיו חלקיו לשי נקרים פירוש חמש גרות
לחודייהו ומפסיק והדר ז' גרות וא"כ
נהיטיו הגרות מיירי נמי בשתי גרות
ועוד י"ל דשינויא דמשי עדיפא ליה
דמייתי ראה לדבריו כדקאמר דאי לא
תימא הכי: אימא סיפא הביאו
ל"ו את התמיד קריצו בו, תימה לי
אמאי פריך מההיא דפ"ג (לקמן דף ל"א):
ליפריך מההיא דפ"ג גופא דקמי
(דף נ"ג). מי שמוט מי זרק והדר מי
מלשן מנחה הפנימי והמנחה ואלא
שאלו פסחיל ליה לקמן פרק אמר
להם הממונה (דף נ"ג). גבי א"בי מסדר
מערכה ואלילא דלמא שאלו דקמין
מונח הפנימי קודם להטנת חמון
מונח הפנימי קודם להטנת חמון
וליהיב' את הגירות אחאן
ליבנן. אפר רב מטיב
ירשא וסיפא [רבנן] ופסי'
לאבא שאלו [אוקסיא] ליה
לאספקותיה בקטרת, דאי
פ"ד בקטרת מפסיק ליה
קמי' בפרק הראשון מקדוה
ופסיליה הטבת שתי נרות
ועדיין לא שנת הטבת ה'
נרות שהן קודם לקטרת
אבל בפרק שאחריו, אלא
ירשא וסיפא רבנן ומיעוט
אבא שאלו. ואבי אמר לך
לעולם מתי' כולה רבנן
ובקטרת מפסיק להו, והא
הוראה בלבד קמי' פסחיל
גדול הוא מקדוה [ומקטרת]
והוא מטיב, וסודרים אחר
כך שנתה אחר, בפרק
השני שנה מטיב ה' נרות
ומקטרת, ובפרק השלישי שנת
מקטרת ופסיליה הטבת ה'
נרות. טעם בא לו לקרן
מזרחית צפונית נתון מזרחית
צפונית מערבית נתון מזרחית
צפונית מערבית נתון דרום.
מא טעמי דכתוב ושעיר
עולה אחד לחטאת לה: עשה
עולת התמיד יעשה, עשה
מעשה חטאת בעולת התמיד
קמי' רחמנא, לפיכך צריך
בה לעשות מעשה עולה
ופעשה חטאת. הא כיצד
נתן בחזרו של קרן מזרחית
צפונית אחת ונתחטאת ה'
שתיים שכן מעשה החטאת
כל הואא הנתנת בחזרו
של קרן כשתי' החזאות
היא חשובה, דרין העולה
שתיים בחזרו של קרן
ונחשבות ארבע, והחטאת
דנה ארבעה מתוח על
ארבע קרנות, לפיכך אחר
כך נתון שתיים שתיים שתיים,
אחת מערבית ואחת דרום.
כמעשה חטאת. וא"כ שם
החטאת נורק למעלה מחזו
של מנחה ודעה ה"ה
נורק למטה מחזו של
מנחה, כרנתן במרחק סרן
ג' וחזו של סיקרא חזונו
באמצע להבדיל בין דמי
העליונים לדמים התחתונים.
עולת התמיד כל דמי
לפניה היו נורקים, כי
לא מצאו דמי בהבה
אחת חציה לפניה וחציה
למפלה. ואצי"פ חזונו
המנחה העולה לחטאת, נתי
הדיקשה חלק בהזאות,
להבדיל עוד מקטרת למעלה
וסקתה לטהר לא מצאו
ואקשיין לו והתנן היה משעיר
מס דם וכן משעיר
אחת למעלה ושבע למטה

דשון מנחה הפנימי:
אורו"י בעלמא דקא מורי וסדרא
הדר מטיב ה'. אין להקשות
כיון דלא מנח סודרה בנתינתן א"כ
לדידיה לא לירכא לשעירא לדליל (דף נ"ג):
דמשי ארומיא דמתינתן אמתניתין
דממדי דיש לומר דלעולם מאי דקמי
במתינתן על הסדר שנה אותו וה"ס
הא דלא מנח נמי הטבת ה' גרות
משום דלא היא ככהן גדול:
במצליף. תימה מנחא טעם
והא כדפי' א"כ
זה הכי כמלפך כדפי' א"כ מנחא טעם
(דף נ"ג): לא היה מנחין לא למעלה
ולא למטה אלא כמלפך ויש לומר
שזה למתן דלמי כמלפך היינו
כמנגדלם והכל במקום אחד וכמו
שפירש גערין כמנגדלם שמיים ידו
ולינו מהה ש' עירודי':
מאי א"ו אפלויה דמוכה. וא"כ
כן מצינו דמיס שתיין
למטה וחציין למעלה דמחילה
נתן על הקרנות ואחר כך על חצי
המונח ורש"י לא פירש כן:
ואחת

שהן שתיים כמעשה חטאת וליתן שתיים שהן ארבע כמעשה עולה ואירבע
שהן ארבע כמעשה חטאת לא מצינו דמים שמכפרין וחוזרין ומכפרין וכי מצינו
דמים שחציין חטאת וחציין עולה אלא ע"כ הקישן הכתוב הכא נמי בעל כרחין
הקישן הכתוב התם פיסוק שתיים כמעלה היא וניתיה אחת שהיא שתיים
למטה כמעשה עולה שתיים שתיים למעלה כמעשה חטאת לא מצינו
דמים שחציין למעלה וחציין למטה ולא והתנן ה' יהוה ממנו אחת למעלה ושבע
למטה י' כמצליף מאי כמצליף מחו"י רב יהודה כמנגדנא ולא (דף נ"ג) והתנן הוה
ממנו על מהרו של מנחה שבע פעמים מאי לאו אפלויה דמוכה כדאמר
י' איניש מהר מיהורא (6) הוא פלגא דיומא אמר רבה בר שילא לא
אגופיה

בעליף. הנה למעלה ולמטה. ושניתי' רבי יהודה ב' והוציא [ובן] את חבך מאי כמצליף כמנגדנא. י' כמכה ששעלה ידו
ומוריה וכל הכאה כמקום אחד היא. ומירשנו באחריו. איני והתנן בפרק חזרוצי' י' את חבך אחר שהוא למעלה בקרנות
מנחה הוה וזו והה על טהרו של מנחה י' פעמים. מאי לאו בחזיו של מנחה כמו שקורין בני אדם חציין בני אדם שתייהא,
כך קורין חציין של מנחה שתייהא. הנה מוס אחר נתון למעלה בקרנות ולמטה בחזיו. ושני לא טהרו גילויי הוא, כלומר
מקום נקי שנהא ונתנלה וזבו הואו מקום שאין שם [ויכולין] קטורת. כמי תשישים הקיים שאין בהן עיבים נקראין
טהורים כרבותיה. וכעצם השישים לטהור.

בעידן הטבה תהא מקטר קטורת דאי לא
תיבא הכי בין הערבים דכתיב יובהעלות
אהרן את הגרות בין הערבים יקטירנה הכי
נמי דברישא מדליק נרות והדר מקטיר
קטורת של בין הערבים וכי תיבא הכי נמי
(6) והתניא 'מערב עד בקר' א"תן לה מדרתה
שהוא דולקת והולכת כל הלילה מערב עד
בקר דבר אחר מערב עד בקר אין לך עבודה
שכשרה מערב עד בקר אלא זו בלבד אלא
מאי קאמר רחמנא בעידן הדלקה תהא
מקטר קטורת הכא נמי בעידן הטבה תהא
מקטר קטורת ואבא שאלו אמר לך שאני
התם דכתיב אותו רב פפא אמר לא קשיא
הא רבנן הא אבא שאלו במאי אוקימתא
למתינתין דהבא רבנן פייס כבאב שאלו
אימא סיפא הביאו לו את התמיד קריצו
ומרק אחר שחיטה על ידו נכנס להקטיר את
הקטורת ולהיטיב את הגרות אחאן לרבנן
ירשא וסיפא רבנן ומיעותא אבא שאלו אמר
לך רב פפא אין ירשא וסיפא רבנן ומיעותא
אבא שאלו בשלמא אביי לא אמר כרב פפא
ירשא וסיפא רבנן ומיעותא אבא שאלו לא
מוקים לה אלא רב פפא מאי טעמא לא אמר
כאביי אמר לך תנא בירשא הטבת שתי
גרות והדר הטבת חמש גרות ואביי אמר לך
אורו"י בעלמא הוא דקא מורי וסדרא הא הדר
תני ליה גופא בא לו לקרן מזרחית צפונית
נותן מזרחית צפונית מערבית דרומית נתון
מערבית דרומית ותני עולה ר"ש איש המצפה
משנה בתמיד בא לו לקרן מזרחית צפונית
נותן מזרחית צפונית מערבית דרומית נתון
מערכה ואח"כ נותן דרומוה מ"ש ר"ש איש
המצפה אמר ר' יוחנן משום חד רבי ר' נאי
אמר קרא י' ושעיר עזים אחד לחטאת לה' על
עולת התמיד יעשה ונסכו עולה היא ואמר
רחמנא עביד בה מעשה חטאת הא כיצד
נותן אחת שהיא שתיים כמעשה עולה שתיים

שהן שתיים כמעשה חטאת וליתן שתיים שהן ארבע כמעשה עולה ואירבע
שהן ארבע כמעשה חטאת לא מצינו דמים שמכפרין וחוזרין ומכפרין וכי מצינו
דמים שחציין חטאת וחציין עולה אלא ע"כ הקישן הכתוב הכא נמי בעל כרחין
הקישן הכתוב התם פיסוק שתיים כמעלה היא וניתיה אחת שהיא שתיים
למטה כמעשה עולה שתיים שתיים למעלה כמעשה חטאת לא מצינו
דמים שחציין למעלה וחציין למטה ולא והתנן ה' יהוה ממנו אחת למעלה ושבע
למטה י' כמצליף מאי כמצליף מחו"י רב יהודה כמנגדנא ולא (דף נ"ג) והתנן הוה
ממנו על מהרו של מנחה שבע פעמים מאי לאו אפלויה דמוכה כדאמר
י' איניש מהר מיהורא (6) הוא פלגא דיומא אמר רבה בר שילא לא
אגופיה

דע עולה יתן למטה מחוט הסיקרא ודס החטאת למעלה וכיון דהן ממנה נתייחא המפסקת משום מעשה חטאת עבדל
מהי למעלה חטאת: הוה ממנו כו'. לקמן בפרק תמידי (דף נ"ג): כשואב מזה מנדס הפר כנגד עיני של כפורת וקא ק"ד
אחת מאלמנה עושה למעלה ושבע מאלמנעיה ולמטה: ומשני כמצליף. הלא למטה ולמעלה דמני לא אלתמנעית קאי אלא ראשונה
למטה חלפה כלפי מעלה והשבע חמיה וז' למטה מזה כמצליף: כמנגדנא. כעלתי כד"ד המכה כדלעושה וז' למטה מזה שאינו מכה במקום
אחד. ולשון מלפך לא נודע לי: הוה על טהרו של מנחה הפנימי שבע פעמים. כמו שנאמר [ויקרא טו] והוה עליו מן הדם וגו': אפלויה (6). נגד
אלמנע נוכח קירו: עיבורא. לריס פלגא דיומא. וכיון דשבע האותם הוה המוה אי אפשר לנמנע שלא יהא מהן לא למעלה ולא למטה:
לגופיה

מערכ עד בקר. נגדה מנחה כמי יערון אותו אהרן ונניו מערב עד
בקר: טן לה. אמרה נרות שמן כדי שחאה דולקת כל הלילה ושעירו
עמה ח"י לול כלל נר וגו' ויש בו כדי להדליק כל הלילה של מקופת
עמה וא"כ יומיר כפירה יומיר: אין לך עבודה ששירה. כלומר אין
לך עבודה יום כשירה אחר הדלקתן
דריש הכי אותו מערב ועד בקר
ולא אחר מערב עד בקר: דפיסי
אטו. כדפרישתי ועל כרחן בעידן
הדלקה תהא מיקטרא קטורת קאמר
אלא שתיים כסדר משמעו של מקרא
כרס העבודה נהיטיו והדר יקטירנה:
ער פפא אמר לא קשיא. סדר
יומא אסדר יומא וכו' (א) להטנת שמי
נרות הא דתנן קטרת גרישא רבנן
והא דתנן נרות גרישא אלף שאלו:
למתינתין דהבא. דפירקא קמא (דף נ"ג):
פייס. דמתינתין דפייסות השנייה ב'
שני (דף נ"ג). דקמי קטרת לנסוף
כאלף שאלו: אימא סיפא. דסדר
יומא קמי ב' שלישי (דף נ"ג): הביאו
לו את המנחה לכהן גדול כיוס
הכפורים: קרלו. מהכו. חתך כיוס
הכשר שמיטה גרזס שנים ולא כולן
לפי שזרין הוא עמלו למחר ולעול
מוקד לקבל הדס שכל עבודה יום
הכפורים אינה כשירה אלף כו':
למתינתין דהבא רבנן פייס כבאב שאלו
אימא סיפא הביאו לו את התמיד קריצו
ומרק אחר שחיטה על ידו נכנס להקטיר את
הקטורת ולהיטיב את הגרות אחאן לרבנן
ירשא וסיפא רבנן ומיעותא אבא שאלו אמר
לך רב פפא אין ירשא וסיפא רבנן ומיעותא
אבא שאלו בשלמא אביי לא אמר כרב פפא
ירשא וסיפא רבנן ומיעותא אבא שאלו לא
מוקים לה אלא רב פפא מאי טעמא לא אמר
כאביי אמר לך תנא בירשא הטבת שתי
גרות והדר הטבת חמש גרות ואביי אמר לך
אורו"י בעלמא הוא דקא מורי וסדרא הא הדר
תני ליה גופא בא לו לקרן מזרחית צפונית
נותן מזרחית צפונית מערבית דרומית נתון
מערבית דרומית ותני עולה ר"ש איש המצפה
משנה בתמיד בא לו לקרן מזרחית צפונית
נותן מזרחית צפונית מערבית דרומית נתון
מערכה ואח"כ נותן דרומוה מ"ש ר"ש איש
המצפה אמר ר' יוחנן משום חד רבי ר' נאי
אמר קרא י' ושעיר עזים אחד לחטאת לה' על
עולת התמיד יעשה ונסכו עולה היא ואמר
רחמנא עביד בה מעשה חטאת הא כיצד
נותן אחת שהיא שתיים כמעשה עולה שתיים

שהן שתיים כמעשה חטאת וליתן שתיים שהן ארבע כמעשה עולה ואירבע
שהן ארבע כמעשה חטאת לא מצינו דמים שמכפרין וחוזרין ומכפרין וכי מצינו
דמים שחציין חטאת וחציין עולה אלא ע"כ הקישן הכתוב הכא נמי בעל כרחין
הקישן הכתוב התם פיסוק שתיים כמעלה היא וניתיה אחת שהיא שתיים
למטה כמעשה עולה שתיים שתיים למעלה כמעשה חטאת לא מצינו
דמים שחציין למעלה וחציין למטה ולא והתנן ה' יהוה ממנו אחת למעלה ושבע
למטה י' כמצליף מאי כמצליף מחו"י רב יהודה כמנגדנא ולא (דף נ"ג) והתנן הוה
ממנו על מהרו של מנחה שבע פעמים מאי לאו אפלויה דמוכה כדאמר
י' איניש מהר מיהורא (6) הוא פלגא דיומא אמר רבה בר שילא לא
אגופיה

דע עולה יתן למטה מחוט הסיקרא ודס החטאת למעלה וכיון דהן ממנה נתייחא המפסקת משום מעשה חטאת עבדל
מהי למעלה חטאת: הוה ממנו כו'. לקמן בפרק תמידי (דף נ"ג): כשואב מזה מנדס הפר כנגד עיני של כפורת וקא ק"ד
אחת מאלמנה עושה למעלה ושבע מאלמנעיה ולמטה: ומשני כמצליף. הלא למטה ולמעלה דמני לא אלתמנעית קאי אלא ראשונה
למטה חלפה כלפי מעלה והשבע חמיה וז' למטה מזה כמצליף: כמנגדנא. כעלתי כד"ד המכה כדלעושה וז' למטה מזה שאינו מכה במקום
אחד. ולשון מלפך לא נודע לי: הוה על טהרו של מנחה הפנימי שבע פעמים. כמו שנאמר [ויקרא טו] והוה עליו מן הדם וגו': אפלויה (6). נגד
אלמנע נוכח קירו: עיבורא. לריס פלגא דיומא. וכיון דשבע האותם הוה המוה אי אפשר לנמנע שלא יהא מהן לא למעלה ולא למטה:
לגופיה

16 נהא דל"ל קפוא ל"א לריס מור דעלה רבנן לאספקותיה בקטורת וי'. 17 א"ל י"ל דאקשיין וקמנא וקמנא ל"א
ל"א מלאה והתנן.

16 נהא דל"ל קפוא ל"א לריס מור דעלה רבנן לאספקותיה בקטורת וי'. 17 א"ל י"ל דאקשיין וקמנא וקמנא ל"א
ל"א מלאה והתנן.